

MINA LÄHEN.

Mina jään välismaale

Noorte laulu- ja tantsupidu toimub sel nädalalõpul pealkirja all „Mina jään“. Kuid rohkelt noori eestlasi kavatseb kodumaalt lahkuda või on juba läinud. Miks nad seda teevad?

ANNA-MARIA UULMA
LOORA-ELISABET LOMP
kuum@ekspress.ee

Carolín Kaare (21)

Juba viieaastasena unistasin Inglismaast – eelmisel aasta läksingi sinna rahvusvahelisi suhteid õppima. Ma ei tea kindlalt, kas kolin Eestisse tagasi, kuid lähitulevikus (10–20 aastat) ei ole mind kodumaal kindlasti näha.

Inglismaa õpe on praktilisem ning iseseisvam. Tudengitel on rohkem võimalusi – ülikool katab aastast ühe reisi, mis on õppega seotud, tingimusel, et oma kodumaad ei külasta. Kaupu on Inglismaal rohkem kui Eestis: lähedad vidinad, odavamad tööstuskaubad.

Suurim miinus on see, et kirglikud kohviarmastajad peavad otsima valmistusvahendeid (kohv, kohvikoor, kohvimasin).

Kairit Ladvig (21)

Pärast gümnaasiumi tundus veel üks aasta õppimist liig mis liig (õpisin ülikoolis pool aastat). Võtsin

akadeemilise puhkuse ning põrutasin Maltale. Mul oli vaja mõnusat „patareide laadimist“. Töötasin aasta hotellis. Sain seal väga palju eluks vajalikke kogemusi, mida ma poleks Eestist saanud.

Aga Maltal on aeg seisma jäänud. Dokumentide kättesaamine on aeglasem kui Eestis. Samas – tahtsingi aega maha võtta!

Helena Eharand (19)

Eelmisel aastal kolisin Taani, et alustada õpinguid Aarhuse ülikoolis.

Esimest korda mõtlesin välismaale minekust juba enne gümnaasiumi – proovida vahetusõpilaseks. Ei proovinud. Mind hirmutas mõte, et ma ei lõpeta sama klassiga, vaid jään aastakese maha.

Pärast gümnaasiumi olin kindel, et lähen välismaale isegi siis, kui ülikooli sisse ei saa.

Juba esimesel õhtul Taanis hakkasin kahtlema: võõras keeles paberite täitmine, probleem elukohaga. Otsin riuli ja jalutasin, riul seljas, mööda linna ringi ning pärast anusin bussijuhti, et ta laseks mind riuliga siseneda. Värske vaese tudengi-

KAIRIT

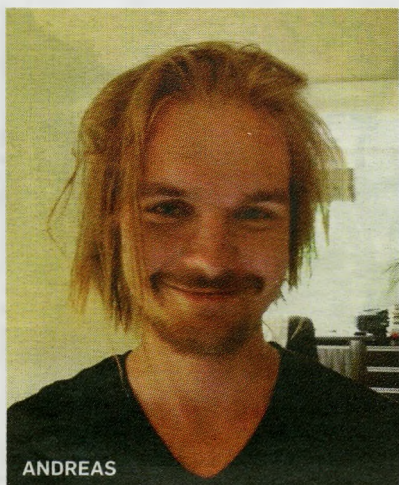

KRISTIINA LIINA

HELENA

ANDREAS

ANETTE

na polnud mul uues linnas kedagi, kes aitaks.

Tunnen, et Eesti on koht, kuhu ma kuulun. Mina läksin, et tagasi tulla!

Kristiina Liina Vahl (20)

27. septembril 2016 lendasin Inglismaale, et õppida Southamptoni ülikoolis ettevõtlust. Soovisin saada võimalikult head haridust tunnustatud ülikoolist. Osaliselt soovisin end panna proovile ja astuda võimalikult kaugele oma mugavustsoonist.

Kavatsen pärast ülikooli jääda Inglismaale või minna mõnda teise välisriiki tööle.

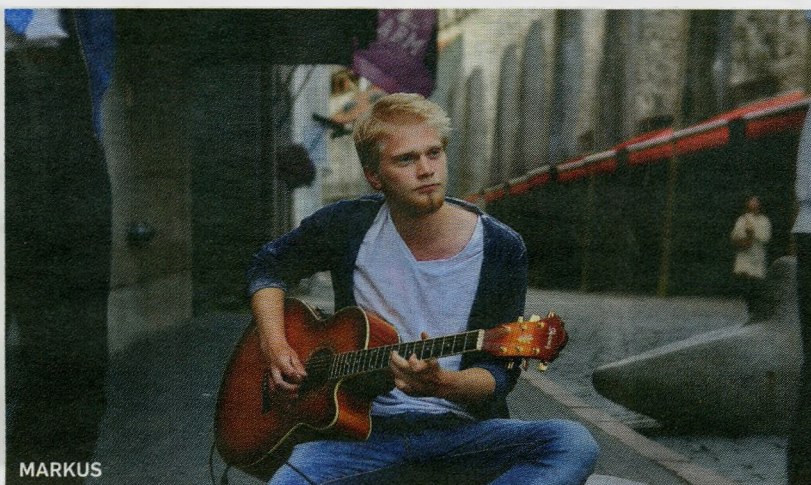
Andreas Palm (20)

Alustasin eelmisel aastal õpinguid Prantsusmaal ülikoolis Sciences Po Paris. Eesti ülikoolides on ainult paar maailmatasemel õppekava: TÜ arstiteaduskond ja semiootika ning mõned digialad TTÜs ja TUs. Nende vastu mul huvi polnud ja suundusin rahvusvahelisi suhteid õppima.

Iga inimene peaks vähemalt paar aastat välismaal elama, muidu jääb silmaring kole kitsaks.

Prantsusmaa koormus on suurem ning kui sa oled Eestis parim, siis Prantsusmaal sa seda ei ole. Pead iseseisvalt hakkama saama, kuna pere ja sõbrad on eemal. Kolmandaks on seal tõeline Euroopa – multikultuurne ja huvitav. Prantsusmaal tunned, et oled inimõiguste toetava ühiskonna liige. Eestis üldiselt on vähemuste õigustega ikka veel kehv seis.

Mulle meeldib Eesti väga, kuid Eesti on ka kinnine, rassistlik, masohhistlik ja suhteliselt kuri koht. Minu tagasitulek sõltub sellest, kas olen endale välismaal pere leidnud

MARKUS

ANNA

NOORED LAHKUVAD KODUMAALT

15-24 aastaste väljaränne Eestist

Väljarände järsu kasvu taga pole noorte kange kihk Eestist pageda. Põhjus on hoopis lihtsam: statistikaamet muutis rekenduspõhimõtteid. Alates 2016. aastast arvutab amet välisrännet (isiku üleminekut residendist mitteresidendiks ja vastupidi) residentsuse indeksi abil.

Kui suur on tegelik ränne, võime vaid oletada. Juuni alguses esitletud ja just rändele pühendatud

inimarengu aruanne ütleb, et Eesti andmetel asub igal aastal Eestist Taani elama 20–50 inimest, Taani statistikaamet aga näitab, et Eestist saabub sinna 170–250 inimest. Väljaränne Rootsi kajastub Eesti andmetes (100–200 inimest) samuti mitu korda väiksemana kui Rootsi andmetes (500–600 inimest). Väljarände alaregistreerimist aitaks leevendada rändajate tuvastamist võimaldavate andmete regulaarne vahetamine lähte- ja sihtriikide vahel. Paraku pole see levinud, üks takistus on ühtse isikukoodide süsteemi puudumine.

Inimarengu aruanne ütleb ka, et:

- noored asuvad võrreldes vanemate inimestega välismaale elama sagedamini. Seda nii töö tõttu kui muudel põhjustel;
- välismaale tööle lähevad eeskätt sinikraed, kelle palgatase on Eestis eriti madal;
- tagasipöördunud noored ei saa vaatamata haridusele ja välismaal hangitud kogemusele ning oskustele kohe kõrgemaid ametikohti kui nende eakaaslased, kes ei ole välismaal töötanud;
- ajutiselt välismaal töötanud noored teenivad aga pärast tagasi pöördumist rohkem kui nende siin elanud eakaaslased.

SULEV VEDLER

ja kuidas nemad kolimisse suhtuvad, ja kahjuks ka sellest, mis värvi mu tulevase tüdruksõbra nahk on. Iseenesest on minus mingi missioonitunne, et tuleks tagasi ja üritaks ise asju paremaks muuta. Kui mitte varem, siis pensionipõlves tulen kindlasti.

Anette Rõõmussaar (20)

Läksin augustis 2016 Hollandisse füsioteraapiat õppima. Peamine põhjus oli soov omandada kõrgharidus inglise keeles ning riigis, kus minu eriala on kõrgel tasemel. Lisaks mängis rolli soov reisida, eri kultuuridest osa saada ning tutvuda uute huvitavate isiksustega.

Eestis koolitatakse füsioteraapeute ainult Tartu ülikoolis ning Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis. Fakt, et omandan kõrghariduse välismaal ja oman tulevikus rahvusvahelist kogemust, tõstab mind loodetavasti tööandjate silmis esile ning suurendab võimalusi tööd saada.

Markus Palo (20)

Läksin möödunud sügisel Inglismaale muusika produktsiooni ja helitehnikat õppima. Eestis seda eriala väga ei õpetata, samuti ei ole Eesti muusikaskeene võrreldav Suurbritannia omaga, mis on palju mitmekülgsem, ja võimalus, et ülikooli külalislektoriks on maailmaklassi tegija, on siin tunduvalt suurem.

Tahan ülikooli lõpetada ja siis jääda tõenäoliselt kas Inglismaale või minna mõnda teise suurriiki tööle.

Kunagi tahaksin ka tagasi tulla, kuid seda kusagil 15+ aasta pärast.

Anna Makarova (31)

Otsustasin kodust ära minna, sest maailm on ülimalt kirju ja üllatusi täis ning oma unistusi tuleb täita. Olen 31aastane, ametilt füsioteraapeut, kuid viimased neli aastat olen töötanud kodukontoris põhiliselt ravimuuringute firmas. Olin Rio de Janeiro mullu vabatahtlikuna olümpiamängudel ning koju tagasi tulles küpses plaan Lõuna-Ameerikasse tagasi minna.

Sõbrapäeval lendasin São Pau-

SILVER

losse. Reisi eesmärgiks oli Rio de Janeiro karneval.

Seni pole ma pidanud oma ot-sust kordagi kahetsema. Soovitan siiralt kõigile kas või üks kord elus rändama minna!

Sihtkoha valik oli minu jaoks lihtne, kuna olen lapsepõlvest saadik Brasiiliasse armunud ning portugali keelt õppinud.

Ladina-Ameerikas reisides kujunes edasine logistika sujuvalt, haarates Argentinat, Boliivat ja Colombiat.

Silver Salundo (20)

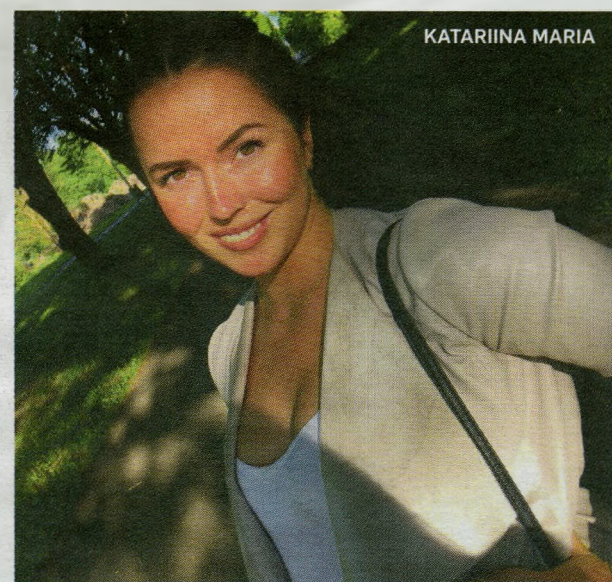
2016 septembris pakkisin kohvri ja lendasin Southamptonisse, sooviga omandada bakalaureusekraad majandus- ja juhtimisteaduses.

Kuna õpingud kestavad kolm aastat, siis jään siia veel vähemalt kaheks aastaks. Vanavanaema andis mulle Eestist lahkudes kaasa tarkusetera: „Ükskõik mida sa otsustad teha, põhiline on, et see teeks sind õnnelikuks.“ Ta julgustas mind proovima ja mitte millegi ees risti ette lööma. Julgen väita, et see on samuti üks tugevaid argumente, miks ma Inglismaale läksin ja ikka siin viibin.

Proovin vaheajadel käia Eestis oma perel-sõpradel külas.

Mitte mingil juhul ei kavatse ma sidemeid Eestiga katkestada, kuid kas ma õpingute lõppedes tagasi lähen, ei oska öelda. Tunnen, et maailmas on veel nii palju näha, uurida ja kogeda, oleks kahju ka järgmised 20 aastat oma elust veeta ainult ühes paigas.

►► 10

KATARIINA MARIA

Katariina Maria Akk (21)

Lõpetasin põhikooli 2011. aastal. Soome kolimise mõte sai alguse sellest, et üks mu vanematest elas juba Helsingis. Soome tundus kuidagi uus ja huvitav, samas turvaliselt lähedal. Samuti köitis mind mõte suurlinnaelust.

Õppisin põhikoolis soome keelt ja seega oli mingi algpõhi olema. Sain aastasele soome keele kursusele.

Nüüdseks olen siin oma elu sisse seadnud. Lõpetasin just õpingud sotsiaal- ja tervisealal. Olen eluga Soomes väga rahul ja plaanin edasi õppida. Eestisse tagasi kolimise mõtet ei ole.

Merilin Notton (25)

Osalt tuli otsus ära kolida soovist maailma näha ja teistmoodi eluolu kogeda. Sellist võimalust, et aastaks niisama reisima minna, mul ei olnud. Seetõttu oli õppimine hea alternatiiv.

Soovisin õppida rahvusvahelist poliitikat rahvusvahelises keskkonnas ja inglise keeles. Seda saanuks teha ka Eestis märksa väiksemate kulutustega, kuid tahtsin elada ingliskeelses keskkonnas. Nüüd, viis aastat hiljem, olen lõpetamas magistrikraadi poliitökonoomia erialal King's College Londonis ning otsin ametialast tööd.

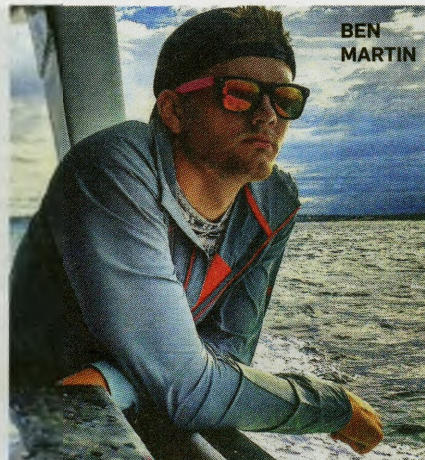
MERILIN

Sisimas teadsin, et võin välismaale jääda, aga ma ei arvanud, et just Ühendkuningriiki. Üsna lühikese ajaga lõin siin aga väga tugevad sidemed.

Kõige raskem on olla eemal perekonnast ja sõpradest. Kindlasti plaanin Eestisse oma kodu soetada ning tulevikus üha rohkem Eestit külastada. Minu erialast tööd on aga Eestis vähem kui siin ning töötasu samadel töökohtadel on Eestis kahjuks palju madalam, nii et majanduslikult ei saa ma jäädavalt tagasi tulla.

Ben Martin Rauk (21)

Mul oli juba nooremast east soov Eestist jalga lasta. Tahtsin avardada silmaringi, maailm on täis võratuid kohti. Võtsin sihiks Austraalia nagu paljudel eestlastel kom-

BEN MARTIN

beks. Austraalia oli mulle nagu üks pikk puhkus Eesti hallist argipäevast. Sain teha tööd mitmes farmis ja suurtes tehastes, mis andis üsna palju teadmisi ja oskusi. Tutvuda vapistavalt ilusa loodusega ning kohata inimesi igast maailma otsast. Hetkel viibin juba Soomes, kus tahan alustada oma elu kindlustamisega. Aitab lulli löömisest.

Eestist lahkudes tundsin, kuidas surve mu õlgadelt kadus. Nii väike riik, kus kõik teavad kõiki, ei ole mulle väga meele järele.

Välismaal elada on tore, aga siia päriselt elama jääda ma ei soovi. Kuid olen alles üpris noor, nii et ei tea, mis elu toob.

Mõte Eestist kui suvekodust ei ole samas halb idee. Kõigepealt pean aga saavutama finantsvabaduse, et selline idee teoks teha. Eestimaa ta-

MARI-LIIS

vad, kombed ja väga maitsev söök kutsuvad tagasi.

Mari-Liis Viisimaa (22)

2013. aasta suvel käisin Inglismaal. Mulle jäi kohe silma inglaste positiivsus, viisakus, avameelsus ja hea tuju. Võin julgelt väita, et 12. klassi sügisel tagasi tulles olin kaasa toonud ka Inglismaa pisiku. Mul oli kindel soov minna õppima Londonisse ning University of the Arts London tundus olevat just õige ülikool. Täna seaks olen lõpetanud *international fashion business management*'i eriala.

Õppisin Inglismaal, et kõige olulisem oskus on luua ja kasutada mitmesuguseid kontakte. Kui oleksin uskunud oma võimetesse ja poleks kahelnud kahe riigi haridustaseme erinevuses, siis oleksin olnud ambit-

sioonikam ja proovinud kuulsamatesse ülikoolidesse. Eesti haridustase on väga kõrge.

Tulevikus kavatsen Eestisse tulla. Minult on tihti küsitud, miks. Vastan: seda, mis sul hetkel on, hakkad väärtustama alles siis, kui sul seda enam pole. Eestimaal on kaunis loodus ja puhtus, kombed ja tavad, ausad ja otsekohesed inimesed. Kuid seda kõike märkad alles siis, kui oled käinud ja ko-

genud elu mujal maailmas. Seega julgustan Eesti noori maailma avastama.

Anna Savalainen (21)

Olen kaheksandat kuud Dubais. Iga eestlane unistab soojast – Dubais on aasta ringi suvi. Talve kõige külmemal päeval oli 14 kraadi. Viimastel kuudel on olnud üle 35 kraadi ja paar päeva oli isegi 50 kraadi. Araabia Ühendemiraadid pakuvad kõike, mida sul esialgu vaja. Tööandja peab sulle tegema elamisviisa, ostma lennupiletid ning enamik kohtadest tasub ka elukoha eest.

Töötan hotellinduses. Kuus päeva nädalas nagu enamik. Dubai koosneb viie- ja neljatärnihotellidest. Esimeste nädalatega õppisin siin rohkem kui kolme aastaga Eestis hotellindust õppides ning töötades. Suurim muutus on kultuuris, sest tegu on islamiriigiga. Kõige raskem on ramadaan, kui muslimid võivad süüa alles pärast päikese loojumisest.

Rasmus (ei soovi avaldada

perekonnanime, sest ta pere ei tea veel äraminekust, 23)

Mul pole motivatsiooni Eestis tööd teha, sest siin nõutakse liiga palju ning makstakse vähe, vaid 8 eurot tunnis kätte. See ei ole see, mille eest rapsida end lolliks.

Lisaks on mul soov maailma näha ja tutvuda uute inimestega. Ma lähen Austraaliasse ja võib-olla tulen tagasi. Aga millal? Ei oska nii palju ennustada.